Canadian Israelite
The first and only Jewish Weekly in the entire Dominion of Canada
Office: 823 Main St. St.-John 1454
Mark M. J. Mitchell, Managing Director

דער קענעדער איד

Der Canader Yid
דאס ערשטע און איינציגע וואכענבלאט אין וויניפעג און אין גאנץ קענעדע
אפיס 823 מיין סט. סט.-דזשאן 1454
מארק מ. דזש. מיטשעל, מענעדזינג דיארעקטאר.

Vol. III. No. 10. Winnipeg, Thursday, March 7th, 1912. Price Two Cents וויניפעג, דאנערשטאג, י״ח אדר, תרע״ב.

אין פראווינשעל פארלאמענט.

פאריגען מיטוואך איז נאך אלץ פארגעקומען די ענטפערס אויף דער טראָהן רעדע. מר. ס. הארט גרין האט געהאלטען א רעדע וואו ער האט פערטהיידיגט דעם פלאן אז עס זאל איינגעפיהרט ווערען אין מאניטאבא רעפערענדום און אינציאטיווע און ריקאל. ער האט אויך אטאקירט די רעגיערונג ווארום זי אנערקענט ניט די טרייד יוניאנס, און זי בעשעפטיגט ניט קיין ארפייטער וואס בעלאנגען צו א יוניאן. ער האט דער רעגיערונג אויך פירגעהאלטען ווארום מען האט איהם אין לעצטען פעדעראלען קאמפיין ארעסטירט.

אויף דער לעצטער אנפראגע האט מען איהם געענטפערט אז דאס איז דערפאר ווייל אין דער נארד ענד איז דער קאמפיין ניט אנגעפיהרט געווארען עהרליך גענוג. צוויי אפידייוויטס איז פארגעלעזען געווארען ווי מען האט אין דער נארד ענד רעדזשיסטירט פאלשע וואוטס. מר. גרין האט פערלאנגט אז דיזעלבע ראיאל אינוועסטיגיישאן קאמיטע, וואס זוכט אונטער דעם טעלעפאן סקאנדאל זאל אונטערזוכען דעם ,אלי סאנד סקאנדאל׳.

פרייטאג איז פערהאנדעלט געווארען דער ביל וועגען אפשאפען דעם ביטערען טראפען עס זאל קיין סאלונס ניט עקזיסטירען. נאך לאנגע דעבאטען איז דער ביל פון 20 געגען 14 נידערשטימט געווארען. פון די 14 געגנער האבען א חוץ אלע 12 ליבעראלען 2 קאנסערוואטיוון אויך געשטימט געגען ביטערען טראפען. עס איז אויך אריינגעבראכט געווארען א ביל וועגען בעזאנדערע קאטוילישע סקוהלס אין מאניטאבא. דער ביל איז נאך פיעלע דעבאטען אבגעשיקט געווארען אין דער קאמיטע.

זונטאג אב. וועט אין ת״ת פארקומען א ,קינדער אבענד׳, עס וועלען אנטהיילנעהמען די ברידער לעוואַנט; דער טאלאנטפאלער קארנעטיסט ה. לעכטציהער, א סטרינג ארקעסטער, זינגער און דעקלאמאטארס, ס׳וועלען אויך געציינט ווערען סטעראפטישע בילדער פון דער אידישער געשיכטע.

דער גוט בעוואוסטער בען ציממערמאן

673 מיין סטריט. פהאן מיין 2505.

האט ערהאלטען א גרויסען סטאק פון פאלעסטינא, אונגארן, קאליפארניא און ווילנא, רוסלאנד; שנאפסען און וויינען און איך מאך בעקאנט דעם וויניפעגער פובליקום און אויך אין דער קאנטרי, דאס איך בין אומשטאנד צו ערפיהלען אלע ארדערס אין צייט. געעהרטעס פובליקום, אזוי ווי מיין נאמען בען ציממערמאן איז אייך בעקאנט פאר ארענטליכע בעהאנדלונג און ריכטיגע וואארע און אלזא די פרייזען ניט קיין הויכע, — פערלאנג איך פון אייך אייער ארדער און איך פערהאף אז מיר וועלען איה״ש האבען א פערגעניגען פון אונזער הייליגען יום טוב. אלעס איז כשר לפסח דורך הכשרים פון אלע רבנים. פאלגענדע ריזערבן וואארע געפינט זיך ביי מיר:

דאקטאר הירצל וויין	עזרא פארט וויין	רחבה וויין
לבנון וויין	אליקאן וויין	רוסישע נאליוווקע
באסטאן ברענדי	שליוואוויץ	סאלאנטא
מאלאגא וויין	מאסקאטא וויין	רוסישער ווישניק
קאליפארניא ברענדי	כרמל קאניאק	פאלעסטינא ספירט
B. P. R. קאניאק כרמל	און אויך פיעלע	אנדערע סארטען.

אייער פריינד וואס ווינשט אייך א כשר׳ען פסח

בען ציממערמאן.

בעמערקונג: מיין אידזשענט איז מר. ב. טשערניאק וועלכען איך האב צו גענומען אלס משגיח אז אלעס זאל זיין ארענטליך און כשר.

א פרעהליכע בשורה.

אטרובין בראדערס מאכען בעקאנט זייערע שטענדיגע קאסטימער דאס אין גיכען געהען זיי אריבערמופען זייער גראסערי סטאר פון 31 דערבי סטריט אין אן אייגענער בילדינג אויף 390 סעלקירק עווענ יו. דאס — גלויבען מיר — וועט זיין א פרעהליכע נאכריכט פאר אונזערע קאסטימער.

אין גיכען וועלען מיר אנאנסירען פון אונזער נייעם סטאק פסח וואארע ווי אין גראסערי אזוי אויך אין אנדערע ארטיקלען.

אטרובין בראדערס.

מצה של פסח

קומט און איבערציינגט אייך ווי עס ווערט געמאכט ריינע, זויבערע מצה, זעהט מיט אייערע אויגען וועגען כשרות בהשגחת הרב דפה. די 10 טויזענד דאלאר מאשינען ארבייטען פראכטפאל

מאקאראנעס און פאטייטא מעהל קריגט איהר ביי מיר.

N. SEGAL
610 DUFFERIN AVE. Winnipeg.

געלד פאר געלד.

דאס איז די גרענד קלארינג קא.
800 מיין סטריט

וועלכע גאראנטירט אייך פאר ריכטיגע בעהאנדלונג און גוטע וואארע וואס מיר האבען יעצט אריינגעקראגען אין סטאק פון מענס און בויעס סוטס, דזשענטס פורנישינג, בוטס און שוהס. אויב איהר פרענגט אב אייער וואארע קריגט איהר אימער אייער געלד צוריק. וואטשט אונזער ווינדאו דיעזע וואך.

א גרויסער סייל פון מענער שיך רעגול. $5, $6, סייל פרייז $2.95

די סטאר איז אונטער דאס מענעדזשם. פון פ. האפמאן און ה. כץ.

ס. הארט גרין׳ס טעלעגראמע צו סיר ווילפריד לאריער און דער ענטפער.

איבערלעזענדיג אין די צייטונגען אז אין פארלאמענט האלט עס ביי אננעהמען א געזעץ אויסצושליסען אידען פון אירגענד וועלכען אמט אין קווינס יוניווערסיטי אין קינגסטאן, האט מר. ס. הארט גרין, מעמבער אין פארלאמענט באלד דעפעשירט צו סיר ווילפריד לאריער פאלגענדעס:

February 29.

Sir Wilfrtd Laurier, House of Commons, Ottawa, Ont.

The Jewish citizens of Western Canada most strongly protest against a religious test being applied to a State Uuiversity and ask that the clause requiring that Christianity shall be the religious test of Queen's University be stricken out of the bill nationalizing that institution.

(Signed) S. HART GREEN.

דעם 1טען מערץ האט מר. גרין ערהאלטען פאלגענדען ענטפער:

March 1.

S. Hart Green, Esq, Winnipeg.

Telegram received and will give all due consideration to the matter.

(Signed) WILFRID LAURIER.

אין אידישען לעזט זיך מר. גרין׳ס טעלעגראמע ווי פאלגט:

29טען פעברואר.

סיר ווילפריד לאריער, האאוז אף קאמאנס, אטאווא, אנטעריא.

די אידישע בירגער פון וועסטערן קענעדא, דריקען אוים זייער שטארקסטען פראטעסט געגען א רעליגיעזער פראבע צו אנווענדען אויף א רעגיערונגס אוניווערסיטעט און מיר פערלאנגען דאס דער פונקט וואס לויטעט ,אז נור קריסטענטהום זאל זיין די הערשערין פון קווינס יוניווערסיטי׳, זאל אויסגעשטראכען ווערען פון דעם ביל צו נאציאנאליזירען דיזע אינסטיטוציאן.

ס. הארט גרין.

דער ענטפער איז געווען ווי פאלגט:

1טען מערץ.

ס. הארט גרין, עסקוו., וויניפעג.

די טעלעגראם ערהאלטען. איך וועל אנווענדען אלעס פערפליכטונגען בנוגע דיעזען ענין.

סיר ווילפריד לאריער.

די העכערונג פון טעלעפאן רייטס אבגעלעגט.

די ראיעל אינוועסטיגיישאן קאמיטע וואס אונטערזוכט יעצט דעם דעפארטמענט פון טעלעפאן, האט היינטיגע וואך ארויסגעגעבען א סטייטמענט, אז די נייע טעלעפאן רייטס וואס האט געזאלט איינגעפיהרט ווערען פון 1טען אפריל אן, איז אבגעלעגט געווארען. אלע טעלעפאן סובסקרייבער דארפען אלזא ניט מורא האבען אז דעם 1טען אפריל וועלען די נייע רייטס אריין אין קראפט.

דערווייל נעהט די אינוועסטיגיישאן קאמיטע אן מיט איהרע אונטערזוכונגען, און עס וועט נאך נעהמען פיעל צייט ביז די קאמישאן וועט פארטיג ווערען מיט איהר ארבייט.

אומגליקליכער צופאל.

א היעגער אידישער יונגערמאן האט מיט א קורצער צייט צוריק געשיקט שיפסקארטען נאך זיין פרוי קיין רוסלאנד. די פרוי מיט 6 קינדער זיינען שוין אויף׳ן וועג, אבער דער יונגערמאן איז דורך א צופאל דא געשטארבען. די אלמנה מיט די 6 יתומים וויסען נאך גאר ניט פון זייער אומגליק, זיי וועלען זיך עס ערשט דערוויסען ווען זיי וועלען אהער אריבערקומען. אבער אפילו דאס אריבערקומען איז פערבונדען מיט גרויסע שוועריגקייטען.

עס האבען דערום אייניגע נאהענטע בעקאנטע בעשלאסען צו מאכען אן אונטערנעהמונג צו גונסטען דער אלמנה מיט די 6 יתומים.

וועגען דעם פלאץ, צייט און דעסגלייכען וועט אין גיכען אנאנסירט ווערען.

עס איז קיין ספק דאס די היעגע אידען וועלען זיך בעמיהען צו מאכען דיעזע אונטערנעהמונג פאר א פינאנציעלען סוקסעס.

ווער עס איז הונגעריג
געהט אוועק זאט פון
וואַרשויער רעסטאַראַנט
55 מארטהא סטריט
פהאן מיין 8451 ד. ליווי, פראפ.

נעקסטען זונטאג.

ביי א קאנפערענץ פון ,אידישע יוגענד׳ איז בעשלאסען געווארען צו בעקענען די מאסע מיט די נויטווענדיגקייט פון א נייער שולע און צו דיעזען צוועק זאלען פעראנשטאלטעט ווערען לעקטשורס און מאס-מיטינגען.

עס איז אבער ניט גענוג די ערציהונג אין קלאס. יעדער פאטער און הויפטזעכליך די מוטער דארף וויסען ווי אזוי צו ערציהען איהר קינד אין דער היים און ווי אזוי צו צוגרייטען איהם צו דער שולע. צו דיזען צוועק האט דער פעראיין אראנזשירט א רעפעראט מיט ה׳ ב. גאלדשטיין, רעדאקטאר פון דיזער צייטונג אויף זונטאג אבענד דעם 10טען מארטש, אין קווינס האל, וואו דער רעדנער וועט ערקלעהרען ווי אזוי צו ערציהען דאס קינד אין דער היים, ווי אזוי אין דער שולע; וואס עס דארף זיין די אויפגאבע פון דער ניי געפלאנטער שול און וואס פאר א אויפגאבע אויך די ארטהאדאקסען קענען זיך שטעלען אום צו ערציהען זייערע קינדער אין זייערע חדרים, אזוי אז זיי זאלען קענען ערווארטען א דור, וואס זאל ניט זיין פרעמד צו דער נאציאן און צום אידישען פאלק.

דער ריעזיגער פראטעסט מיטינג

דער פראטעסט מיטינג וואס איז ארגאנזשירט געווארען פאריגען מיטוואך אב. אין קווינס האל איז געווען אן אונגעהייערער ערפאלג. די האל איז געווען פול געפאקט עס איז קיין פלאץ ניט געבליבען וואו צו שטעהן. פיעלע הונדערטע מענשען האבען געמוזט צוריקגעהן. דאך האט א זעלטענע ארדנונג געהערשט אין האל פון אנפאנג ביז ענדע. דער טשערמאן, רעדאקטאר פון דיעזער צייטונג, האט געעפענט דעם מיטינג מיט ערקלעהרען די בעדייטונג פון דער פערזאמלונג, און פארגעשטעלט רבי י. כהנאוויטש וועלכער איז פיעלע מאל אונטערבראכען געווארען בעת׳ן רעדען מיט שטורמדיגע אפלאדיסמענטען. נאך איהם האט גלענצענד גערעדט רעוו. דזש ק. לעווין און י. ר. לעווינסאן. נאכהער האט גערעדט דער רעדאקטאר פון דער וויניפעג ,טריביון׳ מר. ריטשארדסאן. נאך איהם האט גערעדט מר. י. סקלאווער און אויך פארגעלעזען א בריעף פון מר. מ. פינקעלשטיין, וועלכער האט בעדויערט זיין אבוועזענהייט און אנגעזאגט זיין פראטעסט געגען דעם שענדליכען בענעהמונג פון פארלאמענט. נאכהער האט גערעדט מר. ה. זאלצמאן, אויך לאיער הוירט. נאכהער האט דער טשערמאן איבערגעלעזען צוויי בריעף: 1) פון דעם פעראיין ,אידישע יוגענד׳, 2) פון דער ס. ט. פארטיי פון וויניפעג. ביידע פעראיינען האבען ארויסגעזאגט זיך אין סימפאטהי מיט דעם פראטעסט און צוגעזאגט צו העלפען מיט וואס עס וועט זיך פאדערען.

נאך די רעדעס האט מר. סקלאווער פארגעלעזען די אריגינעלע פראטעסט רעזאלוציאן וועלכע איז פערפאסט געווארען פון מר. מאקס פינקעלשטיין און זי איבערזעצט אין אידישען. דער טשערמאן האט אויסגערופען אז ווער עס איז פאר דער רעזאלוציאן זאל בעצייכנען מיט אויפשטעהן. דער גאנצער עולם מיט מענשען האט זיך ווי איין מאן אויפגעשטעלט פון זייערע ערטער און באלד האט אויסגעבראכען א דונער פון אפלאדיסמענטען.

די רעזאלוציאן לויטעט אונגעפעהר פאלגענדעס: אזוי ווי די קווינס יוניווערזיטי האט אפעלירט צום פעדעראלען פארלאמענט פאר געוויסע געזעצע וואס פאדערען אויסצושליסען פון אירגענד וועלכען אמט אין דעם דערמאהנטען אוניווערזיטעט אידען און אנדערע ניט קריסטליכע נאציאנען, דערום האט די אידישע בעפעלקערונג פון וויניפעג, פערזאמלענדיג זיך אום מיטוואך אבענד, ארויסגעטראגען איהר ביטערסטען און שארפסטען פראטעסט געגען אזא אנטיסעמיטישען פערזוך פון דעם דאמיניאן פארלאמענט, דען ווען אזא געזעץ וואלט דורכגעפיהרט געווארען, וואלט ער געבראכט צו א האס און צו א קאמפף צווישען פערשיעדענע עלעמענטען אין דער קענעדער בעפעלקערונג און וואלט געשטערט דעם פראגרעס און וואוהל זיין פון לאנד.

היינט איז דיעזע רעזאלוציאן אבגעשיקט געווארען צום פרעמיער פון קענעדא, האנ. באָרדען.

פעטער קראפאטקין׳ס יובילעאום.

אין ענדע היינטיגס יאהר ווערט געפייערט דער 70 יעהריגער געבורטסטאג פון דעם גרויסען דענקער און פרייהייטס קעמפפער, פעטער קראפאטקין. די אנהענגער פון דיזען וועלטגאון האבען פערעפענטליכט אן אויפרוף, אין וועלכען זיי בעטען צו העלפען זיי אין זייער אונטערנעהמונג ארויסצוגעבען זיינע וויכטיגסטע שריפטען אין אידיש.

ווי מען גיט אונז איבער וועלען די היגע אידיש שפרעכענדע אנהענגער פון דיזען גרויסען יובילאר ארגאנזשירען אן אונטערנעהמונג אום בייצושטייערען דער נויארקער קראפאטקין יובילעאום קאמיטע, צו דער ארויסגעבונג פון קראפאטקינס שריפטען אין אידיש.

פאהרען מיט דעם רעד ריווער.

דעם 5טען מארטש איז פארגעקומען א קאנפערענץ אין גרענד פארקס נארד דאקאטא וואו דער מעגאר פון וויניפעג און סט. באניפאס זיינען אנוועזענד געוועזען און עס איז בעשלאסען צוזאמען מיט אלע שטאדט רעגיערונגען וואס געפינען זיך ביי דער גאנצער לענג פון רעד ריווער, אז מען זאל באלד זיך נעהמען צו דער ארבייט און מאכען דעם רעד ריווער אזוי אז סיי פראכט שיפען און סיי פאר פאסאזשירען זאלען קענען געהען פון וויניפעג ביז גראנד פארקס.

סטארקיפערס!

איידער איהר מאכט אייערע ארדערס ערגעץ וואו, זעהט זיך פריהער מיט אונז. מיר זיינען זיכער אז מיר קענען אייך אבשפארען פון 15 ביז 25 פראצענט אויף אלע וואארעס, ווי: מענער און באים סוטס; מענער, ליידיס און קינדער זאקען, העמדער, טייעס, סוספענדערס און ד. גל. ביי אונז איז קיינע דזשאבס, קיין סעקאנד הענדיגע. אונזער סטאק איז ריין, רעגולאר און גוט אסארטירט. אלערליי סייזעס.

נ. ב. מיר האבען דזשאבס פאר די וואס פערלאנגען זיי.

THE MERCHANT'S BARGAIN CENTRE

SURES, NOZICK & CO. Winnipeg 637 Main Street, Edmonton 141 Haward Street

EST. 1879

ALLOWAY & CHAMPION

יעצט איז די צייט צו קויפען שיפסקארטען

פאר אייערע פריינד און קרובים אין אלד קאנטרי, אויב איהר ווילט אז זיי זאלען אנקומען אהער פריה אין ספרינג. אלע שיפען וועלען באלד פערפולט זיין און אויב איהר וועט יעצט זיי ניט בעזארגען מיט טיקעטס וועלען זיי לאנג ווארטען אויף א פלייז אין שיף. די וואס קענען ניט צאהלען איינגאנצען קעש פאר טיקעטס, קענען מיט אונז אראנזשירען.

מיר שיקען געלד קיין רוסלאנד, עסטרייך, דייטשלאנד.

דער אפיס איז אפען יעדען טאג פון 9 ביז 6 און שבת פון 9 ביז 9.

אַללאַוועי און טשעמפיאן 667 מיין סטריט

AC · 362 & 667 MAIN STREET · AC